

Załącznik
do Uchwały nr
Rady Miejskiej Wałbrzycha
z dnia r.

**Program
Działań Na Rzecz
Osób Niepełnosprawnych
Miasta Wałbrzycha
na lata 2016 - 2018**

WAŁBRZYCH, listopad 2015

1.WSTĘP.

Podstawa do opracowania „Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych miasta Wałbrzycha na lata 2016- 2018” jest ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.). Zadania wyznacza ustawa oraz rozporządzenie w sprawie określenia zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. Z 2015.926).

Definicja niepełnosprawności jest bardzo płynna i nie daje się jasno sprecyzować. W życiu każdego człowieka pojawiają się momenty mniejszych lub większych możliwości, czy też ograniczeń fizycznych. To, co obecnie jest dla nas łatwo dostępne, za kilka lat może być barierą nie do pokonania. Pomijając dysfunkcje z powodów nieszczęśliwych wypadków, jest wiele przyczyn pogłębiania się wraz z wiekiem niepełnosprawności i dysfunkcji. Wbrew obiegowym opiniom, niepełnosprawność jest brakiem przystosowania funkcji danego organizmu do warunków, w jakich się znajduje.

Zgodnie z definicją sformułowaną przez Światową Organizację Zdrowia (WHO): „Osoba niepełnosprawna to osoba, u której istotne uszkodzenia i obniżenie sprawności funkcjonowania organizmu powodują uniemożliwienie, utrudnienie lub ograniczenie sprawnego funkcjonowania w społeczeństwie, biorąc pod uwagę takie czynniki jak płeć, wiek oraz czynniki zewnętrzne”.

Codziennym wyzwaniem dla osób niepełnosprawnych jest zmaganie się z wszelkiego rodzaju barierami: architektonicznymi, technicznymi, transportowymi i informacyjnymi. Zmieniające się uwarunkowania społeczne oraz nowe uregulowania formalno – prawne wpływają na konieczność uaktualnienia kierunków działań na rzecz osób niepełnosprawnych, szczególnie w obszarach, które dotyczą wyrównywania szans osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego. Zadaniem samorządu lokalnego jest stworzenie warunków do aktywnego życia dla wszystkich mieszkańców, niezależnie od ich deficytów psychofizycznych.

Pomoc w zakresie zadań wynikających z ustawy na terenie Wałbrzycha zajmuje się Dział Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wałbrzychu. Środki przeznaczone na ten cel pochodzą głównie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. O dofinansowanie na poszczególne rodzaje pomocy mogą się ubiegać osoby niepełnosprawne z określonymi w przepisach dysfunkcjami

spełniające przewidziane wymogi. Jednak środki finansowe nie pozwalają zazwyczaj na realizację wszystkich potrzeb wynikających ze złożonych wniosków osób niepełnosprawnych, więc określone są zasady ustalające, które z osób mają preferencje przy dofinansowaniu. Są to przede wszystkim: dzieci i młodzież oraz osoby pracujące, czy mogące podjąć zatrudnienie, następnie osoby ze znacznym stopniem upośledzeniem sprawności.

Diagnoza sytuacji osób niepełnosprawnych w gminie Wałbrzych została zawarta w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta Wałbrzycha na lata 2016-2018.

2. Adresaci programu.

Odbiorcami programu są osoby niepełnosprawne i ich rodziny zamieszkałe w Wałbrzychu oraz instytucje i organizacje pozarządowe zajmujące się problematyką niepełnosprawności w Wałbrzychu.

3. Realizatorzy programu.

- ✦ Urząd Miejski w Wałbrzychu,
- ✦ Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- ✦ Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych,
- ✦ Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności,
- ✦ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu,
- ✦ Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu,
- ✦ Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna,
- ✦ organizacje pozarządowe.

4. Źródła finansowania.

- ✦ Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- ✦ Środki własne gminy,
- ✦ Środki własne organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- ✦ Środki z Unii Europejskiej,

5. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Celem głównym Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla miasta Wałbrzycha na lata 2016 – 2018 jest:

Tworzenie warunków do większego udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i edukacji oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.

1) Zapobiegania powstawaniu niepełnosprawności.

Ważne znaczenie mają działania związane z przeciwdziałaniem powstawaniu niepełnosprawności oraz wczesna interwencja. Głównym narzędziem działania są tutaj kampanie w zakresie zdrowia publicznego, edukacji zdrowotnej, podejmowanie działań na rzecz poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie przyczyn niepełnosprawności, prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia, m.in.:

- promocja zdrowego stylu życia,
- uświadamianie szkodliwości wszelkiego rodzaju używek,
- promocja aktywności fizycznej,

Ponadto istotną rolę w tym zakresie odgrywają wspieranie i promowanie działań na rzecz wczesnej interwencji w zapobieganiu rozwojowi niepełnosprawności u dzieci. .

Cel szczegółowy:

2) Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego, przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. Rehabilitacja zawodowa zajmuje się przywróceniem zdolności do aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu, w ramach środków otrzymanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych poprzez:

- dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej,
- finansowanie szkoleń oraz zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy,
- dofinansowanie wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej.

Powiatowy Urząd Pracy w ramach swojej działalności prowadzi poradnictwo zawodowe uwzględniającego ocenę zdolności do pracy oraz umożliwiające wybór odpowiedniego zawodu i szkolenia, a także dobór odpowiedniego miejsca pracy i jego wyposażenie.

Dodatkowo w ramach Programu Wyrównywania Różnic pomiędzy Regionami (Obszar G) PUP, jako jednostka samorządu powiatowego, pozyskuje dodatkowe środki na podjęcie działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne zarejestrowane, jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy.

Zwiększenie dostępu do możliwości zawodowych następców będzie również poprzez realizację **Programu „Aktywny Samorząd”**, który pozwala na aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz inkluzji społecznej osób niepełnosprawnych. Formy wsparcia przewidziane w programie dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych. Program w ramach Modułu I pozwala na likwidację barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową poprzez:

- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
- likwidację barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informatycznym,
- likwidacja barier w poruszaniu się i utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej.

W Wałbrzychu działają trzy Warsztaty Terapii Zajęciowej, które realizują zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej skierowane do szczególnej grupy osób niepełnosprawnych, osób z niepełnosprawnością intelektualną. Szczegółowe zasady tworzenia, działania i dofinansowywania warsztatów określa Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25.03.2004 r., w sprawie warsztatów terapii zajęciowej. (Dz. U. z dnia 15.04.2004 r.). Koszty działalności Warsztatów finansowane są w 90% ze środków PFRON, 10% kosztów działalności pochodzi z dotacji budżetu miasta. Warsztaty stwarzają osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej, w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. W warsztatach realizacja zadań odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej zmierzających do rozwijania:

- ⤴ umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- ⤴ psychofizycznych sprawności,

- ▲ podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy,

Wspieranie rozwoju zakładów aktywności zawodowej.

Na terenie Wałbrzycha działa Zakład Aktywności Zawodowej „Nadzieja” prowadzony przez Stowarzyszenie Dzieci i Rodziców Zawodowej Szkoły Specjalnej przy ul. Mickiewicza 24. Obecnie kończy się remont całego budynku dawnej Szkoły Podstawowej nr 12, gdzie mieścić się będzie siedziba Szkoły Specjalnej Zawodowej oraz Warsztat Terapii Zajęciowej przeniesione z ul. Bohaterów Pracy 1.

Miasto podjęło również decyzję prowadzenia nowego Zakładu Aktywności Zawodowej, który od roku 2016 będzie działał przy ul. 1 Maja 112, gdzie obecnie trwa remont obiektu. Zatrudnienie znajdzie tu kilkadziesiąt osób niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy:

3) Wyrównywanie szans w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych.

Dostęp do edukacji jest podstawowym elementem, który decyduje o włączeniu osób niepełnosprawnych do życia społecznego. Działania dotyczą wszystkich etapów edukacji: począwszy od żłobka poprzez przedszkole, szkołę podstawową, gimnazjum, szkołę średnią, a także doskonalenie zawodowe przez cały okres aktywności zawodowej. Konieczne jest zapewnienie osobom niepełnosprawnym, bez względu na stopień i rodzaj niepełnosprawności, pełnego dostępu do edukacji, rozwijania osobowości, talentu, kreatywności, tak, aby w pełni mogły wykorzystywać swój potencjał w zakresie możliwości intelektualnych i fizycznych. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestniczenia w powszechnej edukacji jest ważne także z uwagi na proces integracji społecznej ze środowiskiem lokalnym. Działania w tym zakresie będą polegać na:

- zapewnienia dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej możliwości korzystania w pełni z nauki w dostosowanych dla niej publicznych i niepublicznych placówkach oświatowo-wychowawczych, w tym w klasach integracyjnych,
- dążenie stworzenia właściwych warunków nauki poprzez likwidację barier architektonicznych, transportowych w placówkach oświatowych,
- zapewnieniu transportu dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej,
- zapewnieniu specjalnego wsparcia pedagogicznego,

- wspieraniu działań w zakresie integracji, wyrównywania szans życiowych i przeciwdziałaniu dyskryminacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
- popularyzacji poradnictwa indywidualnego, dotyczącego kierunków i form kształcenia, we współpracy z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi,
- wspieraniu doskonalenia zawodowego kadry pedagogicznej do pracy z dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną,
- inicjowaniu działań nakierowanych na rodziców uczniów niepełnosprawnych poprzez szkolenia, terapię, grupy wsparcia,
- wspieraniu i motywowaniu osób niepełnosprawnych do podnoszenia poziomu wykształcenia i posiadanych kwalifikacji poprzez kształcenie ustawiczne.
- wspieraniu utworzenia centrum rehabilitacji przy Zespole Szkół Integracyjnych.
- zwiększenie dostępu do edukacji poprzez realizację **Programu „Aktywny Samorząd”** Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym od posiadanego.

Cel szczegółowy:

4) Poprawa funkcjonowania społecznego osób niepełnosprawnych i likwidacja skutków poprzez:

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom z niepełnosprawnością. Pierwszeństwo mają osoby ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, poruszające się na wózkach inwalidzkich, o kulach, balkonikach oraz za pomocą innego sprzętu zaopatrzenia ortopedycznego oraz osoby całkowicie niewidome.

Dofinansowanie obejmuje likwidację barier dla osób niepełnosprawnych zgodnie z indywidualnymi potrzebami przede wszystkim poprzez:

- dostosowanie pomieszczeń higieniczno - sanitarnych,
- zamianę ogrzewania węglowego na ogrzewanie niewymagające obsługi (ogrzewanie gazowe, elektryczne),
- budowę podjazdów, pochylni, dźwigów,
- modernizację pomieszczeń np. poprzez fakturowanie ścian dla osób niewidomych itp.

Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu.

Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się lub przekazywanie informacji. Celem dofinansowania jest likwidacja tych barier poprzez zakup niezbędnych sprzętów, dzięki którym osoba niepełnosprawna z większą łatwością będzie mogła kontaktować się z otoczeniem.

W efekcie powinno to prowadzić do sprawniejszego działania osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i wydajniejszego jej funkcjonowania. W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się najczęściej dofinansowywany jest:

- ✦ zakup laptopa lub zestawu komputerowego z podłączeniem do Internetu,
- ✦ urządzenie wspomagające odbiór dźwięków telewizora,
- ✦ budzik świetlny/wibracyjny,
- ✦ sygnalizacja optyczna dzwonka do drzwi,
- ✦ instalacja dźwiękowa sygnalizacyjno-alarmowa,
- ✦ telefon z dużą podświetlaną klawiaturą,

Dofinansowanie likwidacji barier technicznych.

Bariery techniczne to przeszkody, które wynikają z niedostosowania lub wręcz braku zastosowania odpowiednich rozwiązań do rodzaju niepełnosprawności przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tych barier powinna polegać głównie na zakupie odpowiednich urządzeń lub przedmiotów, które w znaczący sposób umożliwią osobie niepełnosprawnej sprawniejsze poruszanie się w obrębie własnego mieszkania, a także poza nim. Najczęściej następuje to poprzez zakup takich urządzeń jak:

- ✦ osprzęt umożliwiający otwarcie drzwi i okien osobom na wózkach,
- ✦ przystosowanie oświetlenia,
- ✦ zakup oprzyrządowania umożliwiającego osobie z dysfunkcją prowadzenie samochodu,
- ✦ zakup schodołazu,
- ✦ zakup akumulatorów do wózka elektrycznego.

Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

Turnusy rehabilitacyjne to aktywna forma rehabilitacji społecznej połączona z elementami wypoczynku, mająca na celu poprawę psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Sprzęt rehabilitacyjny zgodnie z definicją słownikową, to sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych mających za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania. Jest to sprzęt służący do usprawniania zaburzonych funkcji organizmu lub wspomagający proces rehabilitacji.

Przedmioty ortopedyczne to przyrządy niezbędne osobie niepełnosprawnej w przypadku trwałego inwalidztwa, w trakcie choroby lub usprawniania leczniczego (są nimi np.: protezy, kule, wózek inwalidzki i inne).

Natomiast środki pomocnicze w znaczny sposób ułatwiają funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej w środowisku społecznym (są nimi np.: pomoce optyczne dla niedowidzących, aparaty słuchowe, cewniki, pieluchomajtki itp.).

Cel szczegółowy:

5) Zapewnienie opieki i wsparcia poprzez tworzenie i prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych.

Rozwój Środowiskowych Domów Samopomocy.

Wsparciem i opieką osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin zajmuje się w Wałbrzychu Środowiskowy Dom Samopomocy z siedzibą przy ul. Duracza 15a. Środowiskowy Dom jest placówką dziennego pobytu dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, posiadających znaczny, umiarkowany i lekki stopień niepełnosprawności, które ukończyły 18 rok życia. Opieką objętych jest 30 osób. W placówce prowadzona jest rehabilitacja społeczna, w szczególności wsparcie i pomoc w rozwijaniu w uczestnikach podstawowych umiejętności potrzebnych do prawidłowego funkcjonowania w rodzinie i

społeczeństwie. Koszty funkcjonowania ŚDS są finansowane z budżetu Wojewody oraz częściowo z budżetu Gminy.

Planuje się rozszerzenie działalności ŚDS dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Od roku 2014 remontowana jest druga część obiektu ŚDS przy ul. Duracza 15 a, ze środków budżetu państwa pozostających w dyspozycji Wojewody. Miasto od ubiegłego roku wyremontowało dach na przylegającej części obiektu, a w roku bieżącym modernizuje wnętrze (centralne ogrzewanie, podłogi, malowanie itp. W przyszłym roku Środowiskowy Dom ubiegać się będzie o rozszerzenie działalności o typu A.

Rozwój placówek wsparcia dla osób niepełnosprawnych.

Domy Pomocy Społecznej.

W Wałbrzychu działa od wielu lat jeden Dom Pomocy Społecznej przy ul. Zachodniej 17, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, przeznaczony dla kobiet i mężczyzn w podeszłym wieku i przewlekle chorych. W Domu objętych jest opieką 48 osób. Od roku 2014 działa w Wałbrzychu Dom Seniora – Rusinowa z siedzibą przy ul. Osiedle Górnicze19a, który przeznaczony jest zarówno dla osób niepełnosprawnych jak i starszych. Planuje się zwiększenie liczby miejsc w tego typu placówkach poprzez modernizację kolejnego obiektu na potrzeby domu pomocy.

Dzienne Domy Pobytu.

W ubiegłym roku powstał Dzienny Dom Pobytu dla 20 osób z siedzibą przy ul. Kasztelańskiej 7, jako filia Domu Seniora Rusinowa. Placówka finansowana jest z budżetu Gminy. Planowany jest dalszy rozwój tego typu placówek w tym przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych np. z chorobą Alzheimera, w obiektach gminnych.

W ramach **Programu wyrównywania różnic między regionami II, Obszaru D** możliwa jest „Likwidacja barier transportowych” – gdzie można wspomóc różne jednostki w zakupie środków transportu do przewozu osób niepełnosprawnych. W kolejnych latach planowane jest dofinansowanie dla Domu Pomocy Społecznej i innych jednostek.

Cel szczegółowy

6) Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym poprzez.

Działalność Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych oraz Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych.

Od 2013 roku działa w Wałbrzychu Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych, powołana Zarządzeniem Prezydenta nr 275/2013 z dnia 22.02.2013 r. Rada jest organem opiniodawczym i doradczym Prezydenta.

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Wałbrzycha Nr 521/2013 z dnia 15 kwietnia 2013 r. został powołany Pełnomocnik Prezydenta do Spraw Osób Niepełnosprawnych. Pełnomocnik podejmuje działania mające na celu kształtowanie pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej, promocję praw osób niepełnosprawnych, przeciwdziałanie dyskryminacji oraz wspieranie wszelkich działań mających na celu aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych. Zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi.

Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Działalność organizacji pozarządowych w zakresie sportu, rekreacji i turystyki ma na celu zwiększenie aktywności fizycznej osób niepełnosprawnych. Preferowane są programy, typu: olimpiady, spartakiady, zawody sportowe, rajdy, wycieczki krajoznawczo turystyczne.

W zakresie kultury działania mają na celu wspieranie i promocję twórczości osób niepełnosprawnych poprzez wystawy, konkursy plastyczne, zajęcia taneczno muzyczne, imprezy kulturalne oraz umożliwienie uczestnictwa w kulturze poprzez udział w spektaklach teatralnych, widowiskach operowych. Propagowanie dziedzictwa kulturalnego poprzez kultywację tradycji różnego rodzaju świąt.

Dofinansowanie do sportu kultury rekreacji i turystyki udzielane jest na realizację programów organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie miasta Wałbrzycha, które nie posiadają osobowości prawnej, prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres, co najmniej 2 lat. Na terenie miasta Wałbrzych działa 31 organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy

7) Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do informacji.

Dostęp do rzetelnej i pełnej informacji ma nieocenione znaczenie dla tworzenia planów życiowych osób niepełnosprawnych, a przede wszystkim szans ich realizacji. Niepełnosprawność bardzo często stanowi istotną przeszkodę w dostępie do informacji. Wynika ona z

konieczności pokonywania barier: psychologicznych, architektonicznych, transportowych i trudności w komunikowaniu się oraz najgroźniejszych, tych, które są niewidoczne – barier w postaci stereotypów postrzegania osoby niepełnosprawnej.

W tworzeniu warunków równego dostępu do informacji dla osób niepełnosprawnych ogromne znaczenie ma podniesienie poziomu świadomości społecznej w zakresie rozumienia potrzeb niepełnosprawnych. Aby zapewnić równość szans osobom niepełnosprawnym, należy propagować wiedzę w społeczeństwie na temat praw, potrzeb, możliwości i sytuacji osób niepełnosprawnych oraz konsekwencji, jakie niosą za sobą różne rodzaje niepełnosprawności. Cel zostanie osiągnięty poprzez:

- inicjowanie współpracy i wymiany informacji między instytucjami działającymi na rzecz niepełnosprawnych monitorowania sytuacji osób niepełnosprawnych przez instytucje i organizacje pozarządowe zajmujące się problemami niepełnosprawnych,
- koordynację działalności punktów informacyjno – doradczych dla osób niepełnosprawnych, umożliwienia osobom niepełnosprawnym pełniejszego dostępu do informacji i specjalistycznego poradnictwa, w tym porad prawnych,
- opracowanie informatora dla osób niepełnosprawnych mających na celu podnoszenie ich świadomości dotyczącej przysługujących uprawnień, a także ich potencjału i wkładu w życie społeczności lokalnej,
- wspieranie tworzenia warunków dostępu niepełnosprawnych do Internetu.

Cel szczegółowy

8) Przeciwdziałanie dyskryminacji i poszanowanie praw osób niepełnosprawnych.

Osoby niepełnosprawne mają zagwarantowane prawa do samodzielnego i aktywnego życia i do korzystania w pełni z praw przysługujących wszystkim obywatelom. Z drugiej strony osoby niepełnosprawne posiadają uprawnienia do wyrównywania swoich szans i zmniejszania skutków niepełnosprawności. Założeniem programu jest podejmowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych z poszanowaniem ich praw do dokonywania samodzielných wyborów życiowych.

Równocześnie należy podejmować działania mające na celu zwiększenie poziomu świadomości samych osób niepełnosprawnych w zakresie obowiązków i przysługujących im praw. Podnoszenie poziomu świadomości jest niezbędnym elementem przygotowania lokalnych środowisk do systemowego wsparcia osób niepełnosprawnych i stworzenia warunków uczestnictwa każdego mieszkańca miasta w życiu społecznym i zawodowym. W tym zakresie podejmowane będą działania polegające na:

- stworzeniu warunków dla rzeczywistej równości praw osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji, poprzez wspieranie aktywności i samoorganizacji środowisk osób niepełnosprawnych,
- inicjowaniu działań zmierzających do zmiany społecznego wizerunku osoby niepełnosprawnej,
- wdrażanie inicjatyw na rzecz przestrzegania praw obywatelskich osób niepełnosprawnych,
- podnoszeniu świadomości osób niepełnosprawnych i ich rodzin w kwestii przysługujących im uprawnień,

6. Monitoring i ewaluacja.

Monitoring programu będzie polegał na zbieraniu informacji na temat zrealizowanych działań od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu a także na ocenie i analizie kwartalnych i rocznych sprawozdań z działalności poszczególnych podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

7. Podsumowanie.

W Programie przedstawione zostały działania, jakie będą podejmowane przez gminę Wałbrzych i jednostki organizacyjne na rzecz osób niepełnosprawnych zmierzające do umożliwienia osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, a także zapobiegające wykluczeniu społecznemu.

Działania samorządu terytorialnego na rzecz osób niepełnosprawnych będą zmierzać do stworzenia takich warunków, aby ułatwić osobom niepełnosprawnym dostęp do rehabilitacji społecznej i zawodowej przy współpracy organizacji pozarządowych i innych instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Działania realizowane będą ze środków własnych gminy, środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji osób Niepełnosprawnych a także środków pozyskiwanych z Unii Europejskiej oraz środków własnych organizacji pozarządowych.

Program ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb, pomysłów i możliwości.